

UNIJNE I POLSKIE PRZEPISY DOTYCZĄCE WODY - Kwestia dostępu do wymiaru sprawiedliwości

ONLINE, 8–9 I 15–16 MAJA 2023 R.

With the support of the Erasmus+ programme
of the European Union

Dokumentacja uzupełniająca (online)

A. Ogólny przegląd europejskiego prawa ochrony środowiska

	I. Dokumenty UE
1	Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) 7 czerwca 2016 r., Dz.U. C 202/01
2	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), 7 czerwca 2016 r., Dz.U. C 202/01
3	Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej, (2016/C 202/02)
4	Wyjaśnienia odnoszące się do Karty Praw Podstawowych (Dz.U. C 303 z 14.12.2007, str. 17)
5	COM(2016) 739 final, KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Kolejne kroki w kierunku zrównoważonej przyszłości Europy Europejskie działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, 22.11.2016
6	COM(2016) 316 final, KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Osiągnięcie korzyści z polityki ochrony środowiska UE poprzez regularny przegląd wdrażania tej polityki, 27.05.2015

7	<u>DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NR 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”</u>
8	<u>COM(2012) 95 final, KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Lepsze wykorzystanie potencjału środków ochrony środowiska UE: budowanie zaufania poprzez większą wiedzę i lepszą zdolność reakcji, 07.03.2012 r.</u>
9	<u>COM(2011) 244 final, KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny - unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., 03.05.2011</u>
10	<u>COM (2000) 1 final, Communication from the Commission on the Precautionary Principle, 2 February 2000 (w języku angielskim)</u>
11	<u>DYREKTYWA RADY z dnia 23 grudnia 1991 r. normalizująca i racjonalizująca sprawozdania w sprawie wykonywania niektórych dyrektyw odnoszących się do środowiska (91/692/EWG)</u>
	II. Dokumenty międzynarodowe
12	<u>Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity, 2000 (w języku angielskim)</u>
13	<u>Rio Declaration on Environment and Development 1992 (w języku angielskim)</u>
14	<u>Convention on conservation of migratory species of wild animals (Bonn Convention) (w języku angielskim)</u>
15	<u>Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, 1979 (w języku angielskim)</u>
16	<u>Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES), Washington, 1973 (with amendments) (w języku angielskim)</u>
17	<u>Convention on wetlands of international importance especially as waterfowl habitat 1971 (Ramsar Convention) (w języku angielskim)</u>
18	<u>UN Convention on Biological Diversity (w języku angielskim)</u>

	III. Orzecznictwo UE
	1. Zasady ogólne europejskiego prawa ochrony środowiska
19	<u>W sprawie C-238/20 WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 27 stycznia 2022 r., 'Sātini-S' SIA</u>
20	<u>Sprawa C-752/18, Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 19 grudnia 2019 r. Deutsche Umwelthilfe eV przeciwko Freistaat Bayern</u>
21	<u>W sprawach połączonych C-78/16 i C-79/16 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 9 czerwca 2016 r., Giovanni Pesce and Others (C-78/16), Cesare Serinelli and Others (C-79/16) v Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-79/16)</u>
22	<u>W sprawie T-433/13 WYROK SĄDU (siódma izba) z dnia 5 maja 2015 r., Petropars Iran Co and others v Council of the European Union</u>
23	<u>W sprawie T-584/13 WYROK SĄDU (pierwsza izba w składzie powiększonym) z dnia 17 maja 2018 r., BASF Agro BV v. European Commission</u>
24	<u>W sprawach T-429/13 and T-451/13 WYROK SĄDU (pierwsza izba w składzie powiększonym) z dnia 17 maja 2018 r., Bayer CropScience AG and Syngenta Crop Protection AG v European Commission</u>
25	<u>W sprawie C-269/13 WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba) z dnia 10 kwietnia 2014 r., Acino AG</u>
26	<u>W sprawie C-521/12 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 15 maja 2014 r. T. C. Briels and Others v Minister van Infrastructuur en Milieu</u>
27	<u>T-333/10 JUDGMENT OF THE GENERAL COURT (First Chamber) 16 September 2013, Animal Trading Company (ATC) BV and others v European Commission (w języku angielskim)</u>
28	<u>T-257/07 WYROK SĄDU (trzecia izba w składzie powiększonym) z dnia 9 września 2011 r., French Republic v European Commission</u>
29	<u>C-343/09 WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba) z dnia 8 lipca 2010 r., Afton Chemical Limited v Secretary of State for Transport</u>
30	<u>C-77/09 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 22 grudnia 2010 r. Gowan Comércio Internacional e Serviços Lda v Ministero della Salute</u>

31	<u>T-37/04 Judgment of the Court of First Instance (Third Chamber) of 1 July 2008, Região autónoma dos Açores v Council of the European Union (w języku angielskim)</u>
32	<u>T-13/99 Judgment of the Court of First Instance (Third Chamber) of 11 September 2002, Pfizer Animal Health SA v Council of the European Union (w języku angielskim)</u>
33	<u>C-180/96 Judgment of the Court of 5 May 1998, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland v Commission of the European Communities (w języku angielskim)</u>
34	<u>C-341/95 Judgment of the Court of 14 July 1998, Gianni Bettati v Safety Hi-Tech Srl. (w języku angielskim)</u>
35	<u>C-233/94 Judgment of the Court of 13 May 1997, Federal Republic of Germany v European Parliament and Council of the European Union (w języku angielskim)</u>
	2. Geneza i źródła europejskiego prawa ochrony środowiska
36	<u>C-439/05 P i C-454/05 PWYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 13 września 2007 r., Land Oberösterreich and Republic of Austria v Commission of the European Communities</u>
37	<u>C-176/03, WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 13 września 2005 r., Commission of the European Communities v Council of the European Union</u>
38	<u>C-6/03 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 14 kwietnia 2005 r., Deponiezweckverband Eiterköpfe v Land Rheinland-Pfalz</u>
39	<u>C-270/03 WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 9 czerwca 2005 r., Commission of the European Communities v Italian Republic</u>
40	<u>C-337/89 Judgment of the Court of 25 November 1992, Commission of the European Communities v United Kingdom (w języku angielskim)</u>
41	<u>C-240/83 Judgment of the Court of 7 February 1985, Procureur de la République v Association de défense des brûleurs d'huiles usagées (ADBHU) (w języku angielskim)</u>
42	<u>C-92/79 Judgment of the Court of 18 March 1980, Commission of the European Communities v Italian Republic (w języku angielskim)</u>

	3. Relacje między europejskim i krajowym prawem ochrony środowiska
43	<u>C-463/20 WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 24 lutego 2022 r., Namur-Est Environnement ASBL v Région wallonne</u>
44	<u>C-300/20 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 22 lutego 2022 r., Bund Naturschutz in Bayern eV v Landkreis Rosenheim</u>
45	<u>C-92/19 WYROK TRYBUNAŁU (siódma izba) z dnia 17 września 2020 r., Burgo Group SpA v Gestore dei Servizi Energetici SpA - GSE</u>
46	<u>C-24/19 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 25 czerwca 2020 r., A and Others v Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen</u>
47	<u>C-434/18 Judgment of the Court (Ninth Chamber) of 11 July 2019, European Commission v Italian Republic (w języku angielskim)</u>
48	<u>C-240/09 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 8 marca 2011 r., Lesoochránárske zoskupenie VLK v Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky</u>
49	<u>C-178/03 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 10 stycznia 2006 r., Commission of the European Communities v European Parliament and Council of the European Union</u>
50	<u>C-338/01 Judgment of the Court (Sixth Chamber) of 29 April 2004, Commission of the European Communities v Council of the European Union (w języku angielskim)</u>
51	<u>C-42/97 Judgment of the Court of 23 February 1999, European Parliament v Council of the European Union (w języku angielskim)</u>
	4. Komisja Europejska jako "strażnik traktatów": Procedury i przypadki naruszeń
52	<u>C-661/20 WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba) z dnia 22 czerwca 2022 r., European Commission v Slovak Republic</u>
53	<u>C-286/21 Judgment of the Court (Tenth Chamber) of 28 April 2022, European Commission v French Republic (w języku francuskim)</u>
54	<u>C-687/20 Judgment of the Court (Eight Chamber) of 31 March 2022, European Commission v Portuguese Republic (w języku francuskim)</u>

55	<u>C-683/20 WYROK TRYBUNAŁU (ósma izba) z dnia 13 stycznia 2022 r., European Commission v Slovak Republic</u>
56	<u>C-668/19 Judgment of the Court (Sixth Chamber) of 6 October 2021, European Commission v Italian Republic (w języku francuskim)</u>
57	<u>C-559/19 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 24 czerwca 2021 r., European Commission v Kingdom of Spain</u>
58	<u>C-503/06 Judgment of the Court (Sixth Chamber) of 15 May 2008, Commission of the European Communities v Italian Republic (w języku francuskim)</u>
59	<u>C-98/04 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 4 maja 2006 r., Commission of the European Communities v United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland</u>
60	<u>C-304/02 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 12 lipca 2005 r., Commission of the European Communities v French Republic.</u>
61	<u>C-435/99 Judgment of the Court (First Chamber) of 12 December 2000, Commission of the European Communities v Portuguese Republic (w języku angielskim)</u>
62	<u>C-387/97 Judgment of the Court of 4 July 2000, Commission of the European Communities v Hellenic Republic (w języku angielskim)</u>
63	<u>C-392/96 Judgment of the Court (Fifth Chamber) of 21 September 1999, Commission of the European Communities v Ireland (w języku angielskim)</u>
64	<u>C-186/98 Judgment of the Court (First Chamber) of 8 July 1999, Criminal proceedings against Maria Amélia Nunes and Evangelina de Matos (w języku angielskim)</u>
65	<u>C-422/92 Judgment of the Court of 10 May 1995, Commission of the European Communities v Federal Republic of Germany (w języku angielskim)</u>
66	<u>C-52/90 Judgment of the Court of 31 March 1992, Commission of the European Communities v Kingdom of Denmark (w języku angielskim)</u>
67	<u>C-59/89 Judgment of the Court of 30 May 1991, Commission of the European Communities v Federal Republic of Germany (w języku angielskim)</u>
68	<u>C-162/89 Judgment of the Court of 13 June 1990, Commission of the European Communities v Kingdom of Belgium (w języku angielskim)</u>

69	C-96/81 Judgment of the Court of 25 May 1982, Commission of the European Communities v Kingdom of the Netherlands (w języku angielskim)
----	---

B. Ustawienie sceny

	1. Prawo UE
70	<u>DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wersja przekształcona)</u>
71	<u>DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej)</u>
72	<u>DYREKTYWA 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej</u>
73	<u>DYREKTYWA 2006/118/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu</u>
74	<u>DYREKTYWA RADY z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG)</u>
75	<u>DYREKTYWA 2006/7/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 15 lutego 2006 r. dotycząca zarządzania jakością wody w kąpieliskach i uchylająca dyrektywę 76/160/EWG</u>
76	<u>DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/105/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej, zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy Rady 82/176/EWG, 83/513/EWG, 84/156/EWG, 84/491/EWG i 86/280/EWG oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady</u>

77	<u>DYREKTYWA KOMISJI 2009/90/WE z dnia 31 lipca 2009 r. ustanawiająca, na mocy dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, specyfikacje techniczne w zakresie analizy i monitorowania stanu chemicznego wód</u>
78	<u>DYREKTYWA RADY z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG)</u>
79	<u>DYREKTYWA 2007/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim</u>
	2. Dokumenty UE
80	<u>COM(2022) 540 final, DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, dyrektywę 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu oraz dyrektywę 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej, 26.10.2022 r.</u> + Annexes 1 to 6 + SWD(2022) 543 final, Commission Staff Working Document – Executive Summary of the Impact Assessment Report accompanying the Proposal (w języku angielskim) + SWD(540) final, Commission Staff Working Document – Impact Assessment Report accompanying the Proposal (w języku angielskim)
81	<u>C(2022) 5489 KOMISJA EUROPEJSKA ZAWIADOMIENIE KOMISJI Wytyczne mające na celu wsparcie stosowania rozporządzenia 2020/741 w sprawie minimalnych wymogów dotyczących ponownego wykorzystania wody (2022/C 298/01)</u>
82	<u>EEA Report No. 9/2021 "Drivers of and pressure arising from selected key water management challenges - A European Overview", 23 September 2021 (w języku angielskim)</u>
83	<u>C(2020) 5205 DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2020/1161 z dnia 4 sierpnia 2020 r. ustanawiająca listę obserwacyjną substancji do celów monitorowania obejmującego całą Unię w zakresie polityki wodnej na</u>

	<u>podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/105/WE (notyfikowana jako dokument nr C(2020) 5205)</u>
84	<u>C(2018) 696 DECYZJA KOMISJI (UE) 2018/229 z dnia 12 lutego 2018 r. ustanawiająca, na podstawie dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, wartości liczbowe do celów klasyfikacji w systemach monitorowania państw członkowskich będące wynikiem ćwiczenia interkalibracyjnego, i uchylająca decyzję Komisji 2013/480/UE (notyfikowana jako dokument nr C(2018) 696)</u>
85	<u>COM(2017) 753 final Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (wersja przekształcona) 1.2.2018 r.</u>
86	<u>2017/848 DECYZJA KOMISJI (UE) 2017/848 z dnia 17 maja 2017 r. ustanawiająca kryteria i standardy metodologiczne dotyczące dobrego stanu środowiska wód morskich oraz specyfikacje i ujednolicone metody monitorowania i oceny, oraz uchylająca decyzję 2010/477/EU</u>
87	<u>EU-level instruments on water reuse, Final report to support the Commission's Impact Assessment October 2016 (w języku angielskim)</u>
88	<u>COM(2015) 120 final, KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Ramowa dyrektywa wodna i dyrektywa powodziowa: działania na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód w Unii Europejskiej i ograniczenia zagrożeń powodziowych, 9.3.2015 r.</u>
89	<u>SWD(2012) 381 final/2 Commission Staff Working Document - Executive Summary of the Impact Assessment Accompanying the Document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions A Blueprint to Safeguard Europe's Water Resources COM(2012) 673 final and SWD(2012) 382 final, 13 December 2012</u>
90	<u>COM(2012) 673 final CORRIGENDUM Annule et remplace le document SWD(2012) 381 final du 14.11.2012 DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW Towarzyszący dokumentowi: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Plan ochrony zasobów wodnych Europy</u>

91	<u>DYREKTYWA KOMISJI 2009/90/WE z dnia 31 lipca 2009 r. ustanawiająca, na mocy dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, specyfikacje techniczne w zakresie analizy i monitorowania stanu chemicznego wód status</u>
92	<u>DECYZJA NR 2455/2001/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 20 listopada 2001 r. ustanawiająca wykaz priorytetowych substancji w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE</u>
	2. Orzecznictwo UE
93	<u>C-668/19 Judgment of the Court (Sixth Chamber) of 6 October 2021, European Commission v Italian Republic (w języku francuskim)</u>
94	<u>C-22/20 WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba) z dnia 2 września 2021 r., European Commission v Kingdom of Sweden</u>
95	<u>C-559/19 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 24 czerwca 2021 r., European Commission v Kingdom of Spain</u>
96	<u>C-629/19 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 14 października 2020 r., Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG and Wasserverband "Region Gratkorn-Gratwein" v Landeshauptmann von Steiermark</u>
97	<u>C-298/19 Judgment of the Court (Ninth Chamber) of 27 February 2020, European Commission v Hellenic Republic (w języku francuskim)</u>
98	<u>Case C-384/19, Judgment of the Court (Seventh Chamber) of 2 April 2020 European Commission v Kingdom of Spain (w języku francuskim)</u>
99	<u>W sprawach połączonych od C-105/18 do C-113/18, WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba) z dnia 7 listopada 2019 r., Asociación Española de la Industria Eléctrica (UNESA) and Others v Administración General del Estado</u>
100	<u>C-427/17 Judgment of the Court (Tenth Chamber) of 28 March 2019, European Commission v Ireland (w języku angielskim)</u>
101	<u>Case C-328/16, WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 22 lutego 2018 r., European Commission v Hellenic Republic</u>
102	<u>Case C-320/15, WYROK TRYBUNAŁU (dziesiąta izba) z dnia 14 września 2017 r., European Commission v Hellenic Republic</u>

103	<u>C-502/15 Judgment of the Court (Ninth Chamber) of 4 May 2017, European Commission v United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (w języku angielskim)</u>
104	<u>C-4/16 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 2 marca 2017 r., J. D. v Prezes Urzędu Regulacji Energetyki</u>
105	<u>C-686/15 WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba) z dnia 7 grudnia 2016 r., Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. v Željka Klafurić</u>

C. Ramowa Dyrektywa Wodna Pod Lupą

106	<p><u>COM(2022) 540 final, DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, dyrektywę 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu oraz dyrektywę 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej, 26.10.2022 r.</u></p> <p>+ Annexes 1 to 6</p> <p>+ SWD(2022) 543 final, Commission Staff Working Document – Executive Summary of the Impact Assessment Report accompanying the Proposal (w języku angielskim)</p> <p>+ SWD(540) final, Commission Staff Working Document – Impact Assessment Report accompanying the Proposal (w języku angielskim)</p>
107	<p><u>COM(2021) 970 final, SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO w sprawie wykonania ramowej dyrektywy wodnej (2000/60/WE), dyrektywy w sprawie środowiskowych norm jakości (2008/105/WE zmienionej dyrektywą 2013/39/UE) oraz dyrektywy powodziowej (2007/60/WE) Realizacja zaplanowanych programów środków Nowe substancje priorytetowe Wstępne oceny ryzyka powodziowego i obszary potencjalnego znaczącego ryzyka powodziowego, 15.12.2021</u></p>
108	<p><u>SWD(2019) 439 final, Commission Staff Working Document Fitness Check of the Water Framework Directive, Groundwater Directive, Environmental Quality</u></p>

	<u>Standards Directive and Floods Directive, 10 December 2019 (w języku angielskim)</u>
109	<u>SWD(2019) 440 final, Commission Staff Working Document Executive Summary of the Fitness Check of the Water Framework Directive, Groundwater Directive, Environmental Quality Standards Directive and Floods Directive of 10 December 2019 (w języku angielskim)</u>
110	<u>SEC(2019) 438 final Regulatory Scrutiny Board Opinion, Fitness Check of the Water Framework Directive, Groundwater Directive, Environmental Quality Standards Directive and Floods Directive of 15 November 2019 (w języku angielskim)</u>
111	<u>SWD/2019/32 final, Commission Staff Working Document International Cooperation under the Water Framework Directive (2000/60/EC) - Factsheets for International River Basins Accompanying the document Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the implementation of the Water Framework Directive (2000/60/EC) and the Floods Directive (2007/60/EC) Second River Basin Management Plans First Flood Risk Management Plans, 26 February 2019 (w języku angielskim)</u>
112	<u>DYREKTYWA RADY 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, 4.7.2018 r.</u>
113	<u>COM(2015) 120 final, KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Ramowa dyrektywa wodna i dyrektywa powodziowa: działania na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód w Unii Europejskiej i ograniczenia zagrożeń powodziowych, 9.3.2015 r.</u>
114	<u>DYREKTYWA 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, 20.11.2014 r.</u>
115	<u>DYREKTYWA 2006/118/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu, 11.7.2014 r.</u>
116	<u>DYREKTYWA KOMISJI 2014/80/UE z dnia 20 czerwca 2014 r. zmieniająca załącznik II do dyrektywy 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu 20.6.2014 r.</u>

117	<u>Factsheet: The EU Water Framework Directive, 28 May 2014 (w języku angielskim)</u>
118	<u>DYREKTYWA RADY z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych, 1.1.2014 r.</u>
119	<u>European Commission: Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC) - WFD Guidance Documents (w języku angielskim)</u>
120	<u>DYREKTYWA 2007/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, 23.10.2007 r.</u>
	2. Orzecznictwo UE
121	<u><i>Pending Case C-723/21, Stadt Frankfurt (Oder) and FWA, Request for a preliminary ruling of 29 November 2021 (w języku angielskim)</i></u>
122	<u>C-525/20 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 5 maja 2022 r., Association France Nature Environnement v Premier ministre and Ministre de la Transition écologique et solidaire</u>
123	<u>C-559/19 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 24 czerwca 2021 r., European Commission v Kingdom of Spain</u>
124	<u>C-535/18 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 28 maja 2020 r., IL and Others v Land Nordrhein-Westfalen</u>
125	<u>C-556/18, Judgment of the Court (Seventh Chamber) of 26 September 2019, European Commission v Kingdom of Spain (w języku francuskim)</u>
126	<u>C-529/15 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 1 czerwca 2017 r., Proceedings brought by Gert Folk</u>
127	<u>C-686/15 WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba) z dnia 7 grudnia 2016 r., Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. v Željka Klafurić</u>
128	<u>C-648/13 WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba) z dnia 30 czerwca 2016 r.. European Commission v Republic of Poland</u>
129	<u>C-346/14 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 4 maja 2016 r., European Commission v Republic of Austria</u>

130	<u>C-461/13 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 1 lipca 2015 r., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. v Bundesrepublik Deutschland</u>
131	<u>C-525/12 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 11 września 2014 r., European Commission v Federal Republic of Germany</u>
132	<u>C-151/12 WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba) z dnia 24 października 2013 r. European Commission v Kingdom of Spain</u>
133	<u>C-351/09 Judgment of the Court (First Chamber) of 22 December 2010 European Commission v Republic of Malta (w języku angielskim)</u>

D. Zrzuty do wód

	I. Azotany Dyrektywa
	1. Dokumenty UE
134	<u>2021/3003(RSP) Resolution on measures against water pollution caused by nitrates, including improvements in the different nitrate measuring systems in Member States of 5 April 2022 (w języku angielskim)</u>
135	<u>COM(2021) 1000 final, SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO z wykonania dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego na podstawie sprawozdań państw członkowskich za lata 2016–2019, 11.10.2021 r.</u>
136	<u>SWD/2021/1001 final, Commission Staff Working Document Accompanying the document Report from the Commission to the Council and the European Parliament on the implementation of Council Directive 91/676/EEC concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources based on Member State reports for the period 2016–2019, 11 October 2021 (w języku angielskim)</u>
137	<u>C(2020) 4821, DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2020/1074 z dnia 17 lipca 2020 r. przyznająca odstępstwo Danii zgodnie z dyrektywą Rady 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, 17.7.2020 r.</u>

138	<u>C/2019/5180 DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2019/1205 z dnia 12 lipca 2019 r. przyznająca Belgii odstępstwo w odniesieniu do regionu Flandrii na mocy dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (notyfikowana jako dokument nr C(2019) 5180), 12.7. 2019 r.</u>
139	<u>C(2019) 3816 DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2019/1325 z dnia 27 maja 2019 r. przyznająca Zjednoczonemu Królestwu odstępstwo w odniesieniu do regionu Irlandii Północnej zgodnie z dyrektywą Rady 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (notyfikowana jako dokument nr C(2019) 3816) 27.5.2019 r.</u>
140	<u>COM(2018) 257 final SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO w sprawie wykonania dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego na podstawie sprawozdań państw członkowskich za okres 2012–2015 4.5.2018 r.</u>
141	<u>Factsheet: The EU Nitrates Directive, January 2010 (w języku angielskim)</u>
142	<u>DYREKTYWA RADY z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG), 21.11.2008 r.</u>
	2. Orzecznictwo UE
143	<u>C-298/19 Judgment of the Court (Ninth Chamber) of 27 February 2020, European Commission v Hellenic Republic (w języku francuskim)</u>
144	<u>C-197/18 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) 3 października 2019 r., Proceedings brought by Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland and Others</u>
145	<u>C-543/16 Wyrok Trybunału (dziewiąta izba) z dnia 21 czerwca 2018 r., European Commission v Federal Republic of Germany</u>
146	<u>C-149/19 Judgment of the Court (Ninth Chamber) of 23 April 2015, European Commission v Hellenic Republic (w języku francuskim)</u>
147	<u>C-356/13 Judgment of the Court (Ninth Chamber) of 20 November 2014, European Commission v Republic of Poland (w języku francuskim)</u>

148	<u>C-237/12 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 4 września 2014 r., European Commission v French Republic</u>
149	<u>C-193/12 Judgment of the Court (Seventh Chamber) of 13 June 2013, European Commission v French Republic (w języku francuskim)</u>
150	<u>C-41/11 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 28 lutego 2012 r., Inter-Environnement Wallonie ASBL and Terre wallonne ASBL v Région wallonne</u>
151	<u>C-526/08 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 29 czerwca 2010 r., European Commission v Grand Duchy of Luxemburg</u>
152	<u>W sprawach połączonych C-105/09 i C-110/09 WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba) z dnia 17 czerwca 2010 r., Terre wallonne ASBL (C-105/09) and Inter-Environnement Wallonie ASBL (C-110/09) v Région wallonne</u>
153	<u>C-147/07 Judgment of the Court (Seventh Chamber) of 31 January 2008, Commission of the European Communities v French Republic (w języku francuskim)</u>
154	<u>C-221/03 WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 22 września 2005 r., Commission of the European Communities v Kingdom of Belgium</u>
	II. Ochrona wód poprzez prawo karne
	1. Dokumenty UE
155	<u>COM(2021) 851 final, Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępująca dyrektywę 2008/99/WE 15.12.2021 r.</u>
156	<u>COM(2021) 814 final Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on stepping up the fight against environmental crime of 15 December 2021 (w języku angielskim)</u>
157	<u>Factsheet: "European Green Deal: Strengthening EU law to combat environmental crime" of 15 December 2021 (w języku angielskim)</u>
158	<u>European Commission: Summary Guide - Combating environmental crimes and related infringements of 13 December 2021 (w języku angielskim)</u>
159	<u>SWD(2020) 259 final Commission Staff working document - Evaluation of the Directive 2008/99/EC of the European Parliament and of the Council of 19</u>

	November 2008 on the protection of the environment through criminal law (Environmental Crime Directive) of 28 October 2020 (<u>w języku angielskim</u>) <u>Part I + Part II</u>
160	<u>SWD(2020) 260 final Commission Staff Working Document - Executive Summary of the Evaluation of the Directive 2008/99/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on the protection of the environment through criminal law (Environmental Crime Directive) of 28 October 2020 (w języku angielskim)</u>
161	<u>SEC(2020) 373 final Regulatory Scrutiny Board Opinion - Evaluation of the Directive 2008/99/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on the protection of the environment through criminal law (Environmental Crime Directive) (w języku angielskim)</u>
162	<u>COM(2018) 10 final, KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Działania UE na rzecz poprawy przestrzegania prawa ochrony środowiska i zarządzania środowiskiem, 18.01.2018 r.</u>
163	<u>DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne 19.11.2008 r.</u>
	3. Orzecznictwo UE
164	<u>C-357/20 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 28 października 2021 r., IE v Magistrat der Stadt Wien</u>
165	<u>Case C-297/19, WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 9 lipca 2020 r., Naturschutzbund Deutschland — Landesverband Schleswig-Holstein eV v Kreis Nordfriesland</u>
166	<u>C-534/13 WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 4 marca 2015 r.. Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare v Fipa Group Srl.</u>
167	<u>C-440/05 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 23 października 2007 r., Commission of the European Communities v Council of the European Union</u>
168	<u>C-176/03 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 13 września 2005 r., Commission of the European Communities v Council of the European Union</u>

**E. DOSTĘP DO WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI W SPRAWACH
DOTYCZĄCYCH ŚRODOWISKA – KWESTIA ZANIECZYSZCZENIA
WODY**

	I. Dostęp do wymiaru sprawiedliwości
	1. Dokumenty UE
169	<u>European Commission, Citizen’s Guide to Access to Justice in Environmental Matters, 28 September 2018 (w języku angielskim)</u>
170	<u>Briefing, European Parliament, Implementing the Aarhus Convention – Access to justice in environmental matters, October 2017 (w języku angielskim)</u>
171	<u>C(2017) 2616 final, Communication from the Commission of 28 April 2017 - Commission Notice on Access to Justice in Environmental Matters (w języku angielskim)</u>
172	<u>ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 1367/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty</u>
173	<u>DYREKTYWA 2003/4/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG</u>
174	<u>DYREKTYWA 2003/35/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE</u>
175	<u>ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 1049/2001 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji</u>

	2. Dokumenty międzynarodowe
176	<u>Aarhus Convention: An implementation guide, United Nations Economic Commission for Europe, 2014 (w języku angielskim)</u>
177	<u>Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-Making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention), 25 June 1998 (w języku angielskim)</u>
	3. Orzecznictwo UE
178	<u>C-463/20 WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba) z dnia 24 lutego 2022 r., amur-Est Environnement ASBL v Région wallonne</u>
179	<u>C-470/19 J WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 15 kwietnia 2021 r., Friends of the Irish Environment Ltd v Commissioner for Environmental Information</u>
180	<u>T-9/19 WYROK SĄDU (druga izba w składzie powiększonym) z dnia 27 stycznia 2021 r., ClientEarth v European Investment Bank (EIB)</u>
181	<u>C-619/19 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 20 stycznia 2021 r., Land Baden-Württemberg v D.R.</u>
182	<u>Case C-826/18 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 14 stycznia 2021 r., LB and others v College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren</u>
183	<u>C-784/18 Judgment of the Court (First Chamber) of 3 September 2020, Mellifera eV, Vereinigung für wesensgemäße Bienenhaltung v European Commission (w języku francuskim)</u>
184	<u>C-535/18 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 28 maja 2020 r., IL and Others v Land Nordrhein-Westfalen</u>
185	<u>C-280/18 WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba) z dnia 7 listopada 2019 r., Alain Flausch and others v Ypourgos Perivallontos kai Energeias</u>
186	<u>C-71/14 WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba) z dnia 6 października 2015 r., East Sussex County Council v Information Commissioner</u>
187	<u>C-461/13 WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba) z dnia 1 lipca 2015 r., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V. v Bundesrepublik Deutschland</u>

188	<u>C-562/12 WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba) z dnia 17 września 2014 r., Liivimaa Lihaveis MTÜ v Eesti-Läti programmi 2007-2013 Seirekomitee</u>
189	<u>C-530/11 WYROK TRYBUNAŁU (druga izba) z dnia 13 lutego 2014 r., European Commission v United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland</u>
190	<u>C-260/11 WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba) z dnia 11 kwietnia 2013 r., David Edwards, Lilian Pallikaropoulos v Environment Agency</u>
191	<u>W sprawach połączonych C-72/10 i C-77/10 WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba) z dnia 16 lutego 2012 r., criminal proceedings against Marcello Costa (C-72/10), Ugo Cifone (C-77/10)</u>